

**Grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg og Folketingets
Udvalg for Videnskab og Teknologi**

**Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om
indførelse af et radiofrekvenspolitikprogram**

KOM (2010) 471
2010/0252 (COD)

28. september 2010

Resumé

Kommissionens forslag til frekvenspolitikprogram opstiller politiske retningslinjer og mål for den strategiske planlægning og harmonisering af anvendelsen af frekvensressourcerne med sigte på at gennemføre det indre marked. Programmet støtter Europa 2020-strategien og den digitale dagsorden for Europa og fremmer andre EU-politikker, hvori der indgår frekvensressourcer, herunder målsætninger på bredbåndsområdet.

Forslaget opstiller konkrete, prioriterede initiativer vedrørende forbedret samordning, fleksibilitet og rådighed over frekvenser til trådløs bredbåndskommunikation og andre specifikke EU-politikker. Det indebærer også, at der udarbejdes en oversigt over nuværende frekvensanvendelser og frekvensressourcer, som gradvis frigøres eller /opdyrkes til andre formål. Der peges endvidere på forbedringer, som bedre beskytter EU's interesser i internationale forhandlinger, og som kan hjælpe medlemsstaterne i bilaterale forhandlinger, foruden at der opfordres til et forbedret samarbejde mellem tekniske organer samt at Kommissionen opfordres til at aflægge beretning senest i 2015.

1. Baggrund

Det følger af ændringerne af EU's teledirektivpakke (2009/140/EF), som blev vedtaget i november 2009, at Kommissionen løbende skal fremsætte forslag til flerårige frekvenspolitikprogrammer.

Kommissionen har ved KOM (2010) 471 den 20. september 2010 (dansk sprogversion den 22. september 2010) fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om indførelse af et radiofrekvenspolitikprogram. Forslaget omfatter perioden indtil 2015.

Forslaget er fremsat efter TEUF artikel 114 og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEUF artikel 294.

Formandskabet vil præsentere en fremskridtsrapport på rådsmødet den 3. december 2010 med henblik på udveksling af synspunkter.

IT- og Telestyrelsen

Holsteinsgade 63

2100 København Ø

Telefon 3545 0000

Telefax 3545 0010

E-post itst@itst.dk

Netsted www.itst.dk

CVR-nr. 2676 9388

2. Formål og indhold

Formålet med frekvenspolitikprogrammet er at opstille politiske retningslinjer og målsætninger for den strategiske planlægning og harmonisering af anvendelsen af frekvenser i EU. Anvendelsen skal understøtte almene mål som forbedring af innovation, vækst og konkurrence, miljø m.v.. i overensstemmelse med EU's 2020-strategi, Den Digitale Dagsorden og andre frekvensrelaterede områder. Endvidere skal tiltagene sikre udvikling af et velfungerende indre marked på områder som elektronisk kommunikation, F&U, transport og energi.

Kommissions forslag er baseret på allerede gældende generelle frekvensmæssige principper som effektiv frekvensanvendelse og tjeneste- og teknologineutralitet. Der bliver i den forbindelse lagt vægt på, at medlemsstaterne anvender det mindst byrdefulde tilladelsesregime, samt sikrer det indre markeds funktion gennem en effektiv konkurrence. Kommissionen har i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget lagt vægt på inddragelse af relevante interessenter, og forslaget er således udarbejdet på baggrund af blandt andet bidrag fra frekvenstopmødet, der blev afholdt i marts 2010.

IT- og Telestyrelsen

Politiske mål

Forslaget til program opstiller en række politiske mål, som skal nås af medlemsstaterne og Kommissionen. Disse omfatter blandt andet sikring af, at der er tilstrækkelige frekvensressourcer til rådighed til støtte for gennemførelsen af Unionens politiske mål; fleksibilitet til bedst mulig udnyttelse af frekvensressourcer; at udnytte frekvenserne mere effektivt ved brug af generelle tilladelser; at undgå konkurrenceforvridning; at undgå skadelig interferens og forstyrrelser; at harmonisere de tekniske vilkår og at sikre beskyttelse af folkesundheden.

Bedre effektivitet og fleksibilitet

Forslaget søger at sikre bedre effektivitet og fleksibilitet, og der lægges stor vægt på tiltag, der kan fremme trådløse bredbåndbåndstjenester. Der foreslås konkret i den forbindelse:

- Medlemsstaterne inden 1. januar 2013 træffer foranstaltninger med henblik på så vidt muligt at give relevante operatører mulighed for at anvende sammenhængende frekvensportioner på mindst 10 MHz.
- Medlemsstaterne fremmer i samarbejde med Kommissionen både kollektiv og delt anvendelse af frekvenser.
- Medlemsstaterne skal i samarbejde med Kommissionen sikre, at der udvikles og harmoniseres standarder for radioudstyr og terminaler samt elektrisk og elektronisk udstyr.
- Medlemsstater skal sikre, at der ved udvælgelsesprocedurer så som auktioner og udbud tilskyndes til investeringer og effektiv anvendelse af frekvenser.
- Ved forskellige udvælgelsesprocedurer i medlemsstaterne er der risiko for fragmentering af markedet. Kommissionen vil i samarbejde med medlemsstaterne i den forbindelse bistå med at udar-

bejde retningslinjer for anvendelsesvilkår, særligt i relation til deling af infrastruktur samt dækningsvilkår.

- Medlemsstaterne bør tage nødvendige midler i brug for at sikre effektiv frekvensudnyttelse og for at undgå hamstring, blandt andet ved bødeforlæg eller tilbagekaldelse af tilladelser.

Konkurrencemæssige forhold

For at sikre et velfungerende indre marked lægges der i forslaget stor vægt på konkurrencemæssige forhold. Medlemsstaterne bør sikre opretholdelse og fremme af konkurrencen for at undgå forvridninger. Det foreslås i den forbindelse, at medlemsstaterne kan anvende en række midler, herunder:

- Generel mulighed for at begrænse mængden af frekvenser, som en operatør kan opnå, og som har nogenlunde ens udbredelses karakteristika, eksempelvis frekvenser under 1 GHz – dvs. mulighed for at anvende et frekvensloft.
- Mulighed for at fastsætte en række begrænsninger ved henholdsvis udstedelse eller overdragelse af tilladelser, for at konkurrencen ikke fordrejes.

IT- og Telestyrelsen

Det foreslås endvidere, at medlemsstaterne samtidig skal sikre, at tilladelses- og udvælgelsesprocedurer er tilrettelagt på en måde som fremmer effektiv konkurrence og at procedurerne ikke trækker i langdrag.

Frekvenser til trådløse bredbåndstjenester

I Kommissionens forslag er der lagt vægt på tiltag, der kan understøtte opnåelse af målene i Europas Digitale Dagsorden, KOM (2010) 245, og til videre udbredelse af trådløse kommunikationstjenester. Det foreslås således, at:

- Medlemsstaterne skal i samarbejde med Kommissionen tage de nødvendige skridt for at sikre, at der er tilstrækkeligt med frekvenser til bredbåndsformål både for så vidt angår dækning og kapacitet til understøttelse af målet om, at alle EU-borgere skal have adgang til bredbånd på mindst 30 Mbit/s inden udgangen af 2020.
- Medlemsstaterne skal sikre, at frekvenser omfattet af kommissionsbeslutningerne vedrørende 2,6 GHz, 3,5 GHz og 900/1800 MHz frekvensbåndene kan anvendes i overensstemmelse med ovennævnte beslutninger senest 1. januar 2012.
- Medlemsstaterne skal sikre, at 800 MHz-frekvensbåndet stilles til rådighed for elektroniske kommunikationstjenester senest 1. januar 2013 i overensstemmelse med kommissionsafgørelsen 2010/267/EU. Kommissionen kan tillade eventuelle undtagelser indtil 2015, dog alene af rent tekniske årsager. I overensstemmelse med rammedirektivets artikel 9, bør medlemsstaterne sammen med Kommissionen, vurdere hvilke andre frekvensbånd under 1 GHz, som kan ryddes og anvendes til nye tjenester. Her tænkes særligt på frekvenser under 790 MHz.

- Medlemsstaterne bør i samarbejde med Kommissionen tilskynde til, at der er adgang til indhold og tjenester ved brug af 800 MHz-båndet i tyndt befolkede områder. Dette tilskyndes særligt gennem anvendelsen af dækningskrav. Det bør samtidig sikres, hvor det er nødvendigt, at PMSE¹-brugeres anvendelse af frekvenser ikke påvirkes u hensigtsmæssigt.
- Kommissionen opfordres til at tage de nødvendige midler i brug for at sikre handel med frekvenstilladelser i de frekvensbånd, der i dag anvendes til offentlig mobilkommunikation (800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2100 MHz, 2500 MHz og 3500 MHz båndene)
- Kommissionen skal undersøge behovet for harmoniserede frekvenser til brug for satellitbredbånd i yderområderne.

Frekvensbehov på andre kerneområder

Medlemsstaterne skal i samarbejde med Kommissionen imødekomme frekvensbehovet på områder med specifikke EU-politikker. Dette omfatter:

IT- og Telestyrelsen

- Sikre, at der på området for den europæiske rumpolitik er frekvenser til overvågning af Jordens atmosfære og overflade og til forbedring af transportsystemer, herunder GALILEO og GMES.
- Udarbejdelse af principper for tilladelser, der understøtter grøn politik.
- Undersøgelse af behovet for frekvenser til brug for nød- og sikkerhedstjenester, og hvis det vurderes nødvendigt, at sikre, at der stilles de nødvendige frekvenser til rådighed.

Opgørelse af nuværende frekvensanvendelse samt fremtidige behov

Kommissionen foreslår, at der i medfør af frekvenspolitikbeslutningen bliver foretaget en opgørelse af den eksisterende frekvensanvendelse og fremtidige mulige behov for frekvenser, særligt i området fra 300 MHz til 3 GHz.

Opgørelsen skal bruges til at vurdere, i hvor høj grad eksisterende frekvenser udnyttes effektivt og således identificere ineffektive teknologier, frekvenser som kun udnyttes i ringe grad og hvor der er muligheder for delt anvendelse. Dette skal hjælpe til at identificere i hvilke bånd, der kan foregå tildeling eller omfordeling til bedre frekvensanvendelse.

Internationale forhandlinger

Der lægges i forslaget op til, at EU i større grad fremover skal arbejde for at fremme sine fælles interesser ved internationale frekvenspolitiske forhandlinger.

Det foreslås, at unionen deltager i internationale forhandlinger vedrørende frekvensspørgsmål med henblik på at varetage EU's interesser og sikre, at der handles i overensstemmelse med EU-lovgivningen. Dette er også til-

¹ Programme Making and Special Events

fældet ved internationale aftaler, som medlemsstaterne er part i inden for rammerne af FN's organisation for telekommunikation, ITU.

Det foreslås, at EU på anmodning fra medlemsstaterne skal tilvejebringe nødvendig politisk og teknisk støtte, der kan fremme bilaterale forhandlinger med EU nabolande, herunder kandidat og tiltrædelseslande.

Det understreges endvidere i forslaget, at medlemsstaterne ved forhandlinger med lande, der ikke er medlemmer af EU, er bundet af deres forpligtigelser under EU-retten. Når medlemsstater indgår i internationale forpligtigelser angående frekvenser, foreslås det, at underskriften skal ledsages af en fælles erklæring, der tilkendegiver, at aftalen er i overensstemmelse med forpligtigelserne under EU-traktaten.

Samarbejde m.m.

Kommissionen lægger endvidere vægt på et stærkt samarbejde mellem standardiseringsorganerne, CEPT og Kommissionens Joint Research Centre vedrørende tekniske problemstillinger.

IT- og Telestyrelsen

Rapportering

Kommissionen skal aflægge rapport inden udgangen af 2015 til Europa-Parlamentet og Rådet om aktiviteter gennemført i medfør af frekvenspolitikprogrammet.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om forslaget.

4. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet forslaget går ud på at ændre eksisterende rammelovgivning på EU-niveau og dermed vedrører et område, hvor Unionen allerede har udøvet sin kompetence, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union.

Regeringen er på det foreliggende grundlag enig i Kommissionens vurdering og finder således, at nærhedsprincippet er overholdt.

5. Gældende dansk ret

Den gældende danske lovgivning på frekvensområdet omfatter:

- Lov nr. 475 af 12. juni 2009 om radiofrekvenser
- Lov om radio- og teleterminaludstyr og elektromagnetiske forhold, jf. lovbekendtgørelse nr. 823 af 3. juli 2007
- Lov om auktion over tilladelser til 3.generations mobilnet (3G-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1266 af 20. december 2000
- Lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 664 af 10/07/2003
- Lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 338 af 11/04/2007.

6. Konsekvenser

Forslaget har ikke umiddelbart konsekvenser for dansk lovgivning.

Forslaget har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget. Det kan dog ikke udelukkes, at en udmøntning af forslaget om harmoniserede retningslinjer til dækningskrav på sigt kan have betydning for provenuet ved fremtidige frekvensauktioner.

Forslaget tager sigte på at mindske den administrative byrde ved at øge fleksibiliteten i frekvensanvendelsen og lette de administrative procedurer i forbindelse med frekvensanvendelsen.

Gennemføres en række af de forslag, som Kommissionen har opstillet, vil en forbedret digital infrastruktur bidrage positivt til samfundsøkonomien i Europa og i Danmark, herunder i udkantsområderne.

IT- og Telestyrelsen

7. Høring

Notatet vil blive sendt i høring i EU-specialudvalget for it og telekommunikation.

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Kommissionens forslag er indledningsvist blevet drøftet i Rådets arbejdsgruppe for informationssamfundet og telekommunikation. Overordnet set blev Kommissionens forslag modtaget positivt, idet flere af medlemsstaterne i stort omfang har gennemført flere af Kommissionens væsentlige forslag. Dette gælder blandt andet forslaget om at anvende 800 MHz-frekvensbåndet (den digitale dividende) til elektroniske kommunikationstjenester inden 1. januar 2013. Nogle medlemsstater fandt dog fristen for kort.

Kommissionens forslag om mere samordning om udvælgelsesprocedurer i medlemsstaterne samt udarbejdelse af retningslinjer for tilladelsesvilkår, særligt i relation til deling af infrastruktur samt dækningsvilkår, forventes ikke at have bred støtte i Rådet. Dette skyldes, at udvælgelsesprocedurer, tilladelsesvilkår, dækningskrav m.v. ofte er forhold med stor national betydning, hvorfor der er markant ønske om, at dette bevares som et nationalt anliggende.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side kan Kommissionens forslag til frekvenspolitikprogram overordnet set støttes. Forslaget bygger på generelle principper som tjeneste- og teknologineutralitet samt effektiv frekvensanvendelse, som allerede er indeholdt i den gældende frekvenslov. Harmonisering og koordination på de områder, hvor det vurderes, at det yderligere vil kunne bidrage til at understøtte udviklingen af EU's indre marked for telekommunikationstjenester, kan fra dansk side støttes.

Fra dansk side kan det tillige støttes, at 800 MHz-frekvensbåndet stilles til rådighed senest 1. januar 2013, idet Kommissionens forslag er i overensstemmelse med den danske beslutning af 25. august 2010 om, at 800 MHz-frekvensbåndet (frekvensbåndet 790-862 MHz) fra 2013 skal anvendes til elektroniske kommunikationstjenester, herunder mobilt bredbånd.

Det kan også støttes, at frekvenserne omkring 900/1800 MHz, 2,5 GHz og 3,5 GHz stilles til rådighed senest 1. januar 2012 i overensstemmelse med de gældende kommissionsbeslutninger. Danmark har gennemført alle ovennævnte beslutninger, og en gennemførelse af disse i alle medlemsstater vil understøtte udbredelsen af udstyr til disse frekvensbånd.

Forslaget om en opgørelse over den eksisterende frekvensanvendelse samt fremtidige frekvensbehov er overordnet set et godt forslag, fordi det kan afdække mulighederne for en bedre frekvensudnyttelse. Det er dog vigtigt at sikre, at udbyttet står mål med indsatsen, og at landene ikke skal foretage separate vurderinger af, om hver enkelt tilladelsesindehaver anvender frekvenserne effektivt. Fra dansk side lægges der derfor vægt på en nærmere afklaring af indholdet i dette forslag.

IT- og Telestyrelsen

Kommissionens forslag om mere samordning om udvælgelsesprocedurer i medlemsstaterne samt udarbejdelse af retningslinjer for anvendelsesvilkår, særligt i relation til deling af infrastruktur samt dækningsvilkår, fremstår uklart i den nuværende formulering. Idet frekvensauktioner blandt andet tilrettelægges med henblik på at fremme nationale, politiske mål, såsom udbredelse af bredbånd, lægges vægt på, at spørgsmål om udvælgelsesprocedurer, generelle tilladelsesvilkår, dækningskrav m.v. fortsat kan fastlægges nationalt. Omfanget af Kommissionens forslag bør derfor afklares nærmere. Danmark vil arbejde for, at dette bevares som et nationalt anliggende.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.